Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حزب الله؛

د تأسيس موخې او اهداف

ليکوال: دکتور راغب السرجاني
ژباړه او لنډيز: محمد هاشم شاهين

د نړیوال معروف او مشهور عرب لیکوال په زړه پورې تحلیلي او څېړنیزه لیکنه ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلامي امت په داسي حساسو شرایطو کې راګیر وو او دئ، چې شاید په تاریخ کې به د ارتداد تر فتنې وروسته له داسي ستونزمن حالت سره نه وي مخ شوی، هر نوی تنظیم چې جوړ شي د مسلمانانو ډېره تمه وي چې مم کن دغه خلک د نېکمرغۍ زېری ورسره راوړي، د امت د آزادۍ لپاره مؤثر ثابت شي او ناخوالو ته د پای ټکی کې ښودل شي، خو ورو ورو معلومه شي، چې هغه ګوند هم د نورو زیاترو ګوندونو په څېر د اسلامي امت د وحدت پر خلاف د دښمن یوه نوې دسیسه وي. له عثماني خلافت نه وروسته په سلګونو تنظیمونه جوړ شول خو یو هم د دې جوګه نه شو او یا دې ته پرې نښودل شو چې د اسلامي امت رهبري پر غاړه واخلي، ډېری تنظیمونه خ و یوازي تر خپلي سیمي او قومونو پوري محدود پاته شول، د داعش په نوم چې کومه نوې ډله په ۲۰۰۲م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي رامنځته شوه، په ډېر سرعت سره ئې د سوريې او عراق ځيني ولايات فتح کړل، د ډېرى مسلمانانو هيلې او اميدونه راوپاريدل چي دغه به هغه خلک وي چي د مسلمانانو سويو آوازونو ته لبيک ووايي خو ورو ورو پوه ش ول چي نه! يو ځل بيا مسلمانان دوکه شوي دي، د حزب الله تنظيم هم د يو ډېر ستر حزب(ځواک) په شکل ک ي راڅرګند شو، په پيل کې ئې ظاهرا دښمني د اسلام له ازلي دښمن (اسرائيل) سره اعلان کړه، او تر يو حده برياليي هم ول، عام مسلمانان ډېر ورته خوشاله و د لبنانيانو پر ژبه خو بل نوم نه وو، خو ورو ورو د ايران مغ رضانه اهداف او پټ لاسونه څرګند شول چي د حزب الله له تأسيس نه په لبنان کي د دوى اصل مقصد د سُن يانو ټکول او په سيمه کي د يوه بل شېعي نظام جوړول وو، نه له يهودانو سره دښمني او د مظلومانو حمايت.

د سوريې تر جګړي نه مخکي لا ځيني عام مسلمانان په دې نه وو توانيدلي چي د حزب الله حقيقت درک کړي، ډ ېرو حسن نصرالله د نوموړي تنظيم مشر ته ډېر د قدر په سترګه کتل، تر داسي اندازې چي ډېرويو به ئې ويل چي دى د مسلمانانو خليفه دئ، خو ځينو بيا له پيله حتى له اسلام نه هم خارج بللى وو.

خو په حقايقو باندي د پوهېدلو لپاره بايد ځانونو ته د څو پوښتنو ځوابونه پيدا کړو ...

د دې حزب حقيقت څه دئ؟! د چا په لاس جوړ او تأسيس شو او د کومو اهدافو لپاره؟! آيا دا مو ديني وجيبه ده چي له دوى نه دفاع وکړو؟! او که له دوى نه د مسلمانانو د ژغورلو په هڅه کي شو؟! او که د ځينو مسلمانا نو په څېر خولې وتړو او له هر څه ويلو ډډه وکړو؟!

حزب الله څنګه رامنځته شو؟!

دې حزب د لومړي ځل لپاره له لبنان نه سر را اوچت کړ، لبنان يو داسي هيواد دى چي د نړۍ له ټولو هيوادون و نه جلا دئ، په دې لحاظ چي هلته ١٨-قومونه ژوند کوي، د درجه بندۍ په لحاظ په لبنان کي درې ستر قوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه آباد دي چي سنيان، شيعه ګان، او عيسائيان دي، خو نوري زياتي ډلي هم شته چي ځانونه مسلمانان بولي خو له اسلامه بالکل خارج دي.

په ۱۹۲۰م کي چي کله فرانسويان لبنان ته راغلل دا هڅې ئې پيل کړې چي دلته قومي تعصباتو ته لمن ووهي، د ه مدې هدف د ترلاسه کولو لپاره ئې د سياسي قدرت ډېرى ونډه عيسائيانو ته ورکړه، خو د لبنان تر آزادۍ ورو سته په ۱۹۴۳م کي د نوي اساسي قانون له مخي، د صدارت څوکۍ عيسائيانو، د لومړي وزارت څوکۍ سنيانو ا و پارلماني رياست په رسمي ډول د شيعه وو حق وګرځېدو، دا قانون تر ۱۹۵۹م پوري اجراء کېده البته تر دې د مه ټول حکومتي مرکزونه د مارونيانو(عيسايانو) په لاسونو کي وو.

د اوسنيو تحليلونو له مخي د لبنان د جمعيت ۲۷% سنيان، ۲۷% شيعه ګان او ۲۱% ماروني عيسايان تشکي لوي، چي تر دوی وروسته دُرزيان د ۵٪ لبناني نفوس تشکيلوي.

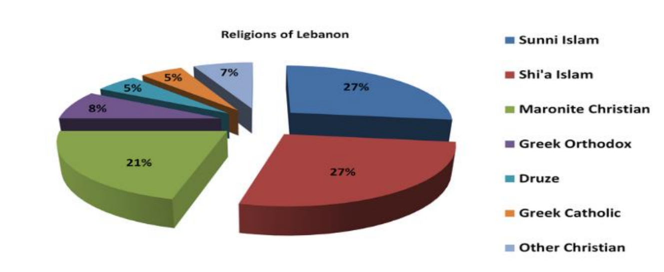

د حزب الله او اسرائيلو د جګړي حقيقت:

د حزب الله جګړه له اسرائيل سره دا خبره ښه واضحه کوي چي شيعه ګان نه د عقيدې، نه د جهاد فی سبيل ا لله، او نه هم د فلسطين د آزادۍ لپاره له يهودانو سره جنګېدل بلکي د دوی مقصد دا وو چي په لبنان کي خپل تر کنټرول لاندي سيمي چا ته پرې نږدي، ځکه اسرائيلو لومړی پر هغو سيمو بريد ترسره کړی وو چي د دوی تر تسلط او نفوذ لاندي وې، خو که همدغه حملې د سنيانو پر سيمه شوي وای دوی به هيڅکله د يهودانو خ لاف نه وو جنګېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسی صدر او د حزب الله ریښې:

راځو د قصې اصل ته ...

سنیانو اوشیعه ګانو د لبنان د دولتي مراکزو نه لري(هغه مراکز چې د مارونی عیسایانو په واک کې ول او مارو نیان د فرانسې او ملګرو ملتونو له بشپړ حمایت نه هم برخمن ول) له یو بل سره ډېر ښه ژوند کاوه، خو په آخ ر کې دواړه لوري د خپل هویت د ځرګندولو لپاره راپورته شول.

دا داسې وخت وو چې سنیان د عربي دولتونو د حاکمانو له پراخ حمایت نه برخمن شوي ول، مشران ئې درلود ل، خو بل طرف ته په ۱۹۵۹م کې د لومړي ځل لپاره یو با نفوذه مشر چې "موسی صدر" نومېده د لبنان پر ځ مکه قدم کېښود، شیعه هم سمدستي ورپسې روان شول.

موسی صدر په ۱۹۲۸م کې د ایران په قُم ښار کې زېږېدلی وو، په همغه ښار کې ئې د شیعي مذهب زدکړې ترسر ه کړې، خو په ۱۹۵۹م کې لبنان ته راغی او هملته هستوګن شو.

موسی صدر د دوو اهدافو لپاره لبنان ته راغی:

لومړی هدف: دی د یوه شیعي ستېټ یا شیعي نظام د جوړولو لپاره لبنان ته راغلی وو، د ده هدف وو چې د شی عه مذهب د ټولو خرافاتو باوجود باید د لبنان اساسي قانون جعفري فقه وګرځول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې باید خبر شو چې د لبنان شیعه ګان هسې په نوم شیعه ول دوی حتی د خپل مذهب نه هم خبر نه ول.

دوهم هدف: چې موسی صدر ئې لبنان ته راوستی دا وو چې لبناني شیعه ډېر شتمن ول، دوی د خپلې شتمنۍ ۲۰٪ یا خُمس مراجعو ته ورکول؛ یعني هر قسم مراجع چې د دوی به خوښ ول، او په هغه خُمس کې به ئې ځان ته د هر قسم تصرف جواز ورکاوه، صدر همدغې ګټې ته غلی وو.

د شیعي نظام جوړولو لپاره برنامه ریزي:

موسی صدر د شیعی حکومت د جوړولو لپاره لبنان ته رالیږل شوی وو، دی ځکه د دې هدف لپاره انتخاب شو ی وو چې ایراني الاصله وو، د ایران اهدافو ته ژمن وو او د خیانت وېره ئې نه وه. او بل دا چې د نورو اخندانو خ لاف ده له فارسي سره سره په عربي هم ښه خبري کولای شوې، د ده د انتخاب یو بل لامل دا هم وو چې ده د خ میني(د ایراني انقلاب مشر چې فرانسویانو تر انقلاب وروسته په خپله شخصي طیاره کې ایران ته راوستو، د د ه په کتابونو کې د مؤمنانو مور حضرت عائشهٔ صدیقه رض ته ډېر سپکاوی شوی دئ.ژباړن)سره ډېر ښه روا بط درلودل، د دې ټولو باوجود د خمیني زوی(احمد) د موسی صدر د خور د لور سره واده کړی وو، موسی ص در بیا د خمیني له لمسۍ سره واده کړی وو، او بل لور ته مصطفی خمیني د موسی صدر له نږدې ملګرو او دوس تانو څخه وو.

موسی صدر سمدستي د لبنان هغه سیمي ته کوچ وکړ چې اکثریت ئې د شیعه ګانو وو، ده خپل کارونه پیل کړل ، پرته له دې چې مذهبي دعوت پیل کړي، په پیل کې ئې خدماتي کارونه پیل کړل، شفاخانې، له غریبانو سره م رستي و شیعي مدارس ئې تأسیس کړل، د لبنان فوځ او دولت ډېر کمزوري وو ځکه ئې له ده نه د خدماتو د مر جع پوښتنه نه شوه کولای، موسی صدر داسي شخص وو چې له هر چا سره ئې نیک روابط ساتل، تر څو خپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ل اصل هدف ته ورسېږي، دی په دې ښه پوهیده چي د ده اصل رقیبان سنیان دي، له عیسایانو سره دی څه نا څه جوړ جاړی کولای شي خو له سنیانو سره کله هم نه!! دا خبره د یادونی وړ ده چي هغه وخت لبناني سنیا ن دین ته بالکل نه ول متوجه، له فکري لحاظه ځیني سوسیالیستان شوي ول او ځیني بیا سیکولر شوي وو.

موسی صدر ځان عیسایانو ته ډېر نږدې کړ، لکه څنګه چي دا واضحه خبره ده چي شیعیزم یوازي د اسلام له ا وصولو سره د ټکر لپاره جوړ شوی، د دوی اصل هدف د اسلام د ریښتني قصې ردول دي، د اصحابو رض ردو ل، د اسلامی نظام د عملی ژوند نه کرکه پیدا کول، خلاصه دوی د سني مذهب ټول تاریخ ردوي، د دوی په وینا تر اوسه اسلامي حکومت نه دی قایم شوی. العیاذ بالله

موسی صدر هغه وخت د "شارل حلو" د لبنان عیسایي جمهور رییس ملاقات ته ورغی، خو د مسلمانانو د اتح اد په پلمه د سنیانو رهبرانو ته نه ولاړو او نه ئې څه اهمیت ورکړ، شارل حلو پوه شو چي چي موسی صدر له سنیانو نه کرکه لري ځکه ئې ده ته غېږه پرانیستله، حتی په ۱۹۶۷م کی ئې د موسی صدر د حمایت لپاره له "م جلس اعلای اسلامي شیعه" سره توافق وکړ، تر څو دوی د لبناني شیعه وو نماینده ګان واوسي، حتی شارل ح لو د اساسي قانون د مادې پر خلاف دوی ته اجازه ورکړه چي د دوی د تنظیم ستر مراجع دي په ایران او عراق کی وي.

دا تنظیم په کال ۱۹۶۹م کی تاسیس شو او صدر یې مشري پر غاړه واخیستله او یو کال وروسته نوموړی تنظ یم د حکومت له لوری په رسمیت وپېژندل شو او لس میلیونه ډالر ئې د بودیجې لپاره ورته تصویب کړل.

موسی صدر امریکایان هم پرې نښودل، هغوی ته ئې وویل چي دی په شیعه ځوانانو کي د سوسیالیزم مخه نی سي، له امریکایانو سره د ده رابطه تر داسې ځایه ورسېدله چي د خمیني ځینی پلویانو پر ده انتقاد وکړ، ځکه خمیني د امریکا سر سرخت مخالف وو، امریکا بیا د ایران د شړل شوي شاه رضا شاه پهلوي پلویان ول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یو دم د لبنان په جنوب کې نوي تغییرات رامنځته شول چي دا تغییرات نو د موسی صدر د غوښتنو خلاف وو، په ۱۹۷۰م کي فلسطیني مهاجرین په اُردن کې د قتل عام ښکار شول، چي نوموړې پیښه د تور دسمبر په ن وم شهرت لري، خو د الفتح د تنظیم په رهبرۍ فلسطیني مهاجرین د لبنان جنوب ته منتقل شول، او دا د هغه څه خلاف ول چي شیعه وو غوښتل، ځکه فلسطینیان سنیان ول، همدا مهاجرین په لبنان کې د شیعي حکوم ت د تأسیس په وړاندې خنډ جوړېدلای شول، که څه هم د الفتح تنظیم سوسیالیستی او سیکولر حزب وو او له اسلامي تعلیماتو سره ئې هیڅ اړیکه نه وه.

موسی صدر د الفتح له تنظیم سره هغه وخت ځکه روابط خراب نه کړل چي ده غوښتل حزب الفتح د شیعه وو ځوانانو ته نظامي زدکړې ورکړي، تر څو ورسته دی وکولای شي چي یو نظامي شیعي تنظیم جوړ کړي، د ال فتح تنظیم هم د کمونستانو تر څنګ د یو بل حامی په لټه کې وو، نو ځکه هم د دوی تر منځ څه مشکل واقع ته نه شو.

حافظ الاسد د سورېې "دیکتاتور" جمهور رییس:

په ۱۹۷۱م کي جنرال حافظ الأسد په سوریه کي واک ته ورسېدی، حافظ الاسد د نصیري علویانو له طائفې ن ه وو، دا ډله که څه هم د سیاسی سرشمېرنې له لحاظه مسلمانه ګڼل کیږي، خو د عقایدو له نظره ډېر زیات خرافات او شرکیات کوي، دوی حضرت علی رضی الله عنه د الوهیت مقام ته رسوي، العیاذ بالله، نو ځکه ئې مسلمانان نه شو بللای.

خو د دغه حقیقت باوجود موسی صدر فورا د حافظ الاسد په اړه فتوی جاري کړه، چي اسد ریښتینی مسلما ن دئ، ده په خپله نوې فتوی کې مُشرک علویان شیعه وبلل! تر دې مخکې شیعي اخندانو پر علویانو د کفر ف توی ورکړې وه، د ده همدغه باطله فتوی د دې سبب شوه چي حافظ الاسد له ده سره روابط فعال کړي، هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې موسی صدر د ایراني اخندي دولت او اسد تر منځ رابطه جوړه کړه، حافظ الاسد مخکي د اخندانو پر خل اف د رضا شاه پهلوی پلوي کوله خو وروسته ئې ځان د اخندانو توري چپنی ته وغورځاوه.

موسی صدر ته یوازی د شیعې نظام(ستېټ) جوړول مهم ول، هغه د کفر او اسلام غم نه کاوه، هر بانفوذه لاد ېنې به ئې شیعه باله، له خمیني سره سره ئې د مسیحیانو، امریکایانو، سوري علویانو او حتی د الفتح له (تش په نوم) سني سیکولر تنظیم سره چي د سنیانو له ډلی نه بلل کېدی لاس یو کړ.

په جولای ۱۹۷۵م کی ئې یوه نظامي څانګه د "أفواج المقاومة اللبنانیه" په نوم جوړه کړه، چي مختصرا "امل" بلل کېده، رهبري ئې هم ده په غاړه واخیسته.

خو وخت لا نه وو تېر شوی چي ده فلسطینیانو ته شا ور وګرځوله، په ډېر شدت سره ئې د لبنان له جنوب نه د سني فلسطینانو وتل وغوښتل، ډېر ژر به ووینئ چي ده څرنګه له ۱۹۸۵م نه نیولې بیا تر ۱۹۸۸م پوري د فل سطینیانو خلاف ظلم او تشدد پیل کړ.

تر دې وروسته لبنان د پردیو د لاسوهنو په مټ په ۱۹۷۵م کی په داخلي جګړو کي راښکېل شو، چي د وجوهات و د څېړلو لپاره ئې مستقل بحث ته اړتیا شته.

موسی صدر او ډېر دښمنان یې، بالاخره موسی صدر تری تم(ورک) شو:

د موسی صدر په توسط د "مجلس اعلای شیعه" او "حزب امل" افواج المقاومة اللبنانیة" تر جوړېدلو وروس ته هغه په یو داسې ځواک بدل شوی وو چی نه باید په کمه سترګه ورته کتل شوي وای، نو ځکه ئې هم ډېری

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په اړه حساس شول. هغه هیڅکله خپل واک نه مخفي کاوه بلکي تل به ئې په زغرده ویل که مې غوښتني و نه منل شي، نو له خپلو ملګرو سره به د مالدارو خلکو پر ماڼیو هجوم ور ورم. هغه کله کله د خمیني پر ځینو کارونو انتقاد پیل کړ ځکه ده د خپل مقصد د حصول په لار کي هر څه جایز بلل.

کله کله به ئې پرته له دې چي سیاست ئې د ایران له لوري سانسور شي، له نورو جهاني هیوادونو سره اړیکي پ راخولې، خمیني یو ځل ځکه ډېر ورته په غصه شو چي دی ایران ته ولاړو او مخامخ ئې د "محمد رضا شاه" س ره ولیدل تر څو هغه دولس اخندان چي د رضا شاه قاضیانو ئې د اعدام حکم صادر کړی وو راخلاص کړي.

دا کار ظاهراً د خمیني له تګلارى خلاف وو، خو وروسته یو دم د موسی صدر او سورېې تر منځ اړیکي ترینګلي شوې چي دلیل ئې دا وو چي سوریه په ۱۹۷۷م کال کي اسرائیلو ته د سادات له سفر وروسته، د همسایه ګانو او امریکا تر سخت فشار لاندي راغله، سورېې تمه درلوده چي لبنان به ئې زورور حمایت وکړي، ځکه د سوري ې فوځ په لبنان کی موجود وو.

حافظ الاسد د موسی صدر نه غوښتل چي د سورېې پرته نه باید له بل چا سره تړون ولري، خو صدر بیا پر ا سد ځکه بې باوره وو چي حالات د اسد په خلاف ډېر حساس ول، نو ځکه ئې د سورېې د ملګریتوب خلاف له نورو عربي هیوادونو سره اړیکي پراخي کړلې، په همدې وخت کي موسی صدر "کویټ" او "الجزائر" ته سفرونه وکړل او بیا په اګست ۱۹۷۸م کي "لیبیا" ته ولاړو، خو هلته یو عجیب کار وشو، لیبیا اعلان وکړ، چي په ۲۵اګ ست ۱۹۷۸م کي موسی صدر له لیبیا نه ووتی، خو له هغه وروسته موسی صدر د نړۍ په هیڅ ګوټ کی ونه لید ل شو !!!

قصه واقعاً هم ډېره حیرانوونکې وه، موسی صدر ماشوم نه وو چي له هوایي میدان نه دي ورک شي، عام انسا ن هم نه وو چي کوم هیواد ته ولاړ شي او د هغه هیواد واکمنان دي ترې بې خبره وي، خو دا ښکاره خبره ده چي بومړی نیول شوی او بیا وژل شوی دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسی صدر ډېر زیات دښمنان درلودل چي د ده د ترور ارمان ئې درلودو، د دوی په رأس کي ایراني انقلابي اخن دان ول، ځکه په آخر کي موسی صدر دوی ته خنډ جوړولای شو، او یا بالاخره دوی د صدر له بغاوت نه وېرېد ل، هغه کسان ئې هم دښمنان ول چي نه ئې غوښتل صدر له خمیني سره په قدرت او واک کي شریک شي، ځ که صدر د شیعه وو لپاره تر خمیني کم نه وو، په آخر کي له سوریې نه مخالفت هم کېدلای شي ده ته ضرر ر سولی وي خو لېبیا ځکه نه شو ملامتولی چي به انقلابینو سره ئې خواخوږي درلوده، په لبنان کي هم د ده زیات دښمنان ول، خو د صدر ورکېدل د هتلر د مرګ په څېر یوه پېچلې معما شوه، هیڅ سیاستمدار ئې په اړه قط عي فیصلې ته ونه رسیدو.

یو کال وروسته به ایراني انقلاب بریالی کېږي، رضا شاه به له واکه لري کېږي، څلور کلونه وروسته به اسرائیلي پوځ د لبنان جنوبي سیمه اشغالوي، د دې هر څه په مقابل کي باید حزب الله ثابت پاته شي، تر څو د موسی صدر ایرانی پروژه ناکامه نه شي، خو دا پروژه څرنګه بریالۍ شوه؟! د اَمل اردو په کوم سرنوشت اخته شوه؟! د شیعه وو پالېسي د لبنان په جنوب کي د فلسطیني مهاجرینو په اړه څه وه؟! د حسن نصر الله ستوری څنګه وځلېدو؟! حسن نصر په حقیقت کي څوک دئ؟! فکار او عقاید ئې څه دي؟!

دا بېل بحث دئ، مخته به روښانه شي، ان شاء الله

د ایران په اړه د عباس موسوي او حسن نصر الله ستراتېژی:

په دغه حساسو او سختو شرائطو کي دوه کسان ول چي په نجف کي ئې د شیعه وو عقائد او علوم لوستي وو، دوی لبنان ته راوګرځېدل، دا دوه نفره چي د موسی صدر د مذهبي اصولو په ساتلو کي تر ټولو مخکښ ول، ع باس موسوي او حسن نصر الله وو، دوی دواړه په ډېر تلوار سره په حزب الله کي شامل شوه او د امل په نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ي ځانګه کي ئې ډېر حساس پوستونه په برخه شول، په داسي حال کي چي هغه وخت د حسن نصر الله عمر ب
س ۱۸ اتلس کاله وو، نو ښکاره ده چي دا هر څه د ایران په توسط ترسره کېدل نو ویلای شو چي د موسی صد
ر ترور هم د ایران توطئه وه.

په ۱۹۷۹م کي د ایران اخندي انقلاب بریالی شو، رضا شاه له ایرانه کوچ وکړ، خمیني د فرانسویانو په طیاره ک
ي له پاریس نه تهران ته راوستل شو، او د ایران د واک پر ګدی کښېنول شو، ده خپل ټول رقیبان له ځانه لر
ي کړل، ټول هغه خلک چي د ده د انقلاب د بریا لپاره ئې هڅې کړي وې له صحنې نه په یو او بل نوم ګوښه کړل
شول چي په هغوی کي ایراني سنیان هم شامل ول، ده له سنیانو سره د هغوی د حقوقو وعده کړې وه، خو پر
ټول واک ئې قبضه وکړه، ایرانیانو ګومان کاوه چي د انقلاب تر بریا وروسته به دی قُم ته ولاړ شي او واک به بل
منتخب کس ته پرېږدي، خو د څوکۍ شوق او خوند خمیني ته د قُم د تګ اجازه ورنه کړه بلکي په تهران کي پاته
شو.

کوم وخت چي ایران آرام شو، خمینی د عراق او لبنان په لور متوجه شو، ځکه دا دواړه سیمې یوازیني ځایونه
ول چي هلته له ایران پرته تر ټولو زیات شیعه ګان مېشت ول، خو په عراق کي د ده لپاره اوضاع ډېره خطرناک
ه او بحراني وه، صدام حسین هر څه په اوسپنیز مُټ کي مضبوط نیولي وو او خمیني ۱۴کاله هلته پاته شوی
هم وو، هغه ته د صدام قوت او غصه ښه معلومه وه، خو د ۱۴کلونو تېرولو وروسته خمیني مجبور شوی وو
چي پاریس ته کډه په شا کړي، دی ډېر ښه پوهېده چي شیعي ډلي هیڅکله نه شي کولای د صدام په موجودیت
کي نظام ته تغییر ورکړي، په همدې دلیل دی عراق ته د اته کلني جګړي لپاره ننوت، خو د خرم شهر له بیا نیو
لو وروسته هم د جګړي ختمولو ته تیار نه شو او د ۵۹۸ فرمان یا تړون تر لاسلیک وروسته هم د یو کال لپاره
وجنګېدی.

خو په لبنان کی بیا یوازی یوې ډلي د ده پلان پر مخ بیولی شو، هلته شیعه ګان آزاد ول. د ده لپاره واحد کار دا و
و چي هلته د ایران ګټو ته یو وفادار شخص ولېږدوې، خمیني د دې عملیاتو لپاره همدا خپل دوه مریدان نصرا
لله او موسوي ولېږل، خو د امل مشري لا هم د "نبیه بري" سیکولر په لاس کي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالاخره په ۱۹۸۱م کی څلورم کنفرانس په دې اړه جوړ شو تر څو دوی خپلمنځي اختلافات ختم کړي، چي په ه مدې خاطر ئې "نبیه بري" د امل پر مشرئ او عباس موسوي ئې د ده معاون وټاکه، د لبنان په جنوب کي دا د ا یران لپاره ډېره ستره بریا او لاسته راوړنه وه.

د لبنان پر جنوبي سیمه د صهیونیستانو تېری او د شیعي تنظیمونو دریځ:

د جون د میاشتي په ۶ تاریخ د ۱۹۸۲م کال داسي څه پیښه وشوه چي هیچا ئې هیله او انتظار نه درلودو، په نا څاپي شکل سره اسرائیلو د لبنان مکمله جنوبي سیمه اشغال کړه او حتی تر بیروته پوري ورسېدل، د صهیو نیستانو ظاهراً دا هدف وو چي یاسر عرفات، الفتح تنظیم او د نورو مسلحو ګوندونو افراد له لبنان نه وباس ي، اسرائیلیانو او لبناني نصاراو په ګډه د فلسطینیانو د ویستلو لپاره هلي ځلي پیل کړې، په دې جګړه کي ډېر فلسطینیان د دوی په لاسونو ووژل شول، چي مهمه پېښه ئې د صبرا او شاتیلا وه چي په دې پېښه کي درې زره فلسطینیان قتل عام شول او صهیونیستان او مارونیان په دې وتوانېدل چي فلسطینیان د بېروت او جنوبي ل بنان نه وباسي.

دا پېښه د لبناني شیعه وو په ګټه وه، دوی له ډېري مودې نه د فلسطیني مهاجرینو د وتلو په هڅه کي وو، تر څ و جنوبي لبنان د دوی د آزادئ لپاره خالي وي او وروسته له همدې سیمي نه د شیعي دولت د جوړولو غږ اوچت کړي، خو صهیونیستانو د فلسطینیانو د ویستلو وروسته خپلي قرارګاوی خوشی نه کړې، بلکي د لبنان اشغال ته ئې دوام ورکړ. همدا دلیل شو چي شیعه تنظیم "حزب الله" د اسرائیلو پر خلاف وسله وال مقاومت پیل کړ ي، نو ځکه ویلای شو چي د دوی هدف اسلام نه بلکي د یوه شیعي دولت جوړول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حسن نصر الله د ستوري ځلېدل:

ډېری مسلمانان پرته له دې چي تحقيق وکړي، په دغسي سترو مسائلو کي له انساني عاطفې او ترحم نه کار اخ لي او يو ستر جرم/جنايت ته د اشتباه او تېروتني په سترګه ګوري، هيڅ د حقيقت په روښانولو باندي ځان نه ستړی کوي، چي د دې کار پايله د ده خپله تېروتنه او اشتباه وي او په پای کي چي کله په مصيبت اخته شي، بيا له پښيمانۍ پرته بل څه لاس ته نه ورځي.

موسی صدر چي د قم او نجف نه لبنان ته را ستون شو نو وروسته ئې ټول شيعه ګان په يو ځای را غونډ کړل ، داسي منسجمه ټولنه ئې ترې جوړه کړه چي په راتلونکي وخت کي د يو مستقل حکومت جوړولو وړتيا ولري، صدر د مجلس اعلای شيعيان له جوړولو وروسته له نظامي اړخ نه غافل نه شو بلکي د "امل" فوځي څانګه ئ ې هم تأسيس کړه، له مسيحيانو سره ئې قوي روابط وپالل، خو دی د واک زياتېدلو وروسته له خپلو حاميان و او بادارانو سره په ټکر کي راغی، ځکه ده ته يوازي د هغوی حمايت کافي نه و، خو اخندانو بيا د ده آزادي نه غوښتله. د ده او اسد اختلاف هم يو د دغو دلايلو نه وو.

لبناني شيعه وو تر ده وروسته د ده د خلا ډکولو لپاره "عبدالامير قبلان" چي د ده په ژوند کي د نوموړي تنظيم نائب وو د ياد تنظيم مشر وټاکه، په داسي حال کي چي د ده ځای لا خالي پاته وو، وروسته دوی د لبنان يوه "ش يعه عالم" محمد حسين نصرالله ته ورسپېدل، دا داسي وخت و چي د دوی نظامي څانګه په مکمله توګه بحران ي شوې وه، د دې ډلي غړي پر دوو برخو وېشل شوي وو.

لومړۍ ډلي(سيکولرو شيعه ګانو) غوښتل چي دا تنظيم پرته له مذهبي قواعدو(اثنی عشری) اداره کړي او نه د ي د لبنان د باندي له کومو ديني اړخونو سره اړيکي ساتي، چي د دې ډلي مشري(نبيه بري) کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دوهمي ډلي(ایران پلوه شیعه ګانو) غوښتل همغه د موسی صدر تګلاره باید جاري وساتل شي، او یو شیعي حکومت رامنځته کړای شي، دوی غوښتل چي د امل نظامي څانګه دي له ایراني انقلاب سره نښتې وي، خو د دوی مشکل دا وو چي دوی مشر نه درلودو.

ایراني حکومت هم د دوهم موقف حامي وو، هغوی یوازي د موسی صدر نه پوزي ته راغلي ول، د صدر د تری تم (ترور) کېدلو وروسته د دوی مشکل حل شوی وو نو ځکه ئې حسن نصرالله ته فرصت او چانس برابر کړ چي د حزب الله واک منحصر کړي، نصر الله تر موسی صدر ایران ته ډېر وفادار پاته شو. وخت ثابته کړه چي ا یران په لبنان کي خپل سازشونه تر یو حده بریا ته نږدې کړل.

اوس د حسن نصر الله په فتوی د ورځي په لسګونو شیعي ځوانان په سوریه او یمن کي جنګېږي او وژل کېږي، دی او خامنه ای په ګډه د خمیني سازشي پلان تطبیق کوي، د دوی ستر اهداف دا دي چي څنګه عرب هیوادو نه نا امنه کړي او بیا هلته وړوکي شیعي اقلیتونه د نظام سر ته پورته کړي، ایران نن په سیمه کي د یوه بدکرد ار همسایه رول لوبوي، د افغانستان، پاکستان، عراق او یمن شیعي اقلیتونو نه د پیسو او ایراني تابعیت په لالچ کي ځوانان د جګړو لپاره روزي، د فاطمیون ګوند تر شعار لاندي د دوی په زرګونو اجیر ځواکونه په سور یې او یمن کي جنګېږي، د ځینو ایراني لیکوالانو دا جمله چي "جنگ قادسیه هنوز هم ادامه دارد" د حال په ژبه ډېر څه بیانوي.

وما علینا الا البلاغ

۲۵-ډسمبر-۲۰۱۶م

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library